

Naturklubbens pärluggleprojekt – 2001

Text och teckningar: Sören Larsson

Det dröjde länge, eller till den 28 januari innan första pärlugglorna hördes ropa. Dessa sista dagar i månaden hördes pärlugglor vid fyra lokaler. Under februari ökades antalet lokaler där pärlugglor ropade till åtta. Med mars månads utgång har det inkommit rapporter om hörda pärlugglor vid totalt 18 lokaler i Surahammars kommun (se kartan). Det kan tyckas att det därmed var gott om pärlugglor. Den 17 mars genomfördes en mycket omfattande avlyssning av skogsmarkerna i kommunen. Hela 43 personer deltog och den kvällen hördes 13 pärlugglor ropa.

Vi kunde sedan under maj och framförallt juni månad höra ropande pärlugglor. Det är typiskt bild för ett s.k. uppgångsår. Hanarna ger sig till känna i reviren under vinter/vår/vintern och några fortsätter att nöta långt in på sommaren, men det saknas honor och tillgången på föda är ännu för dålig för att locka honorna att stanna och starta äggläggning.

År 2000 var ett bottenår, vi fick inte någon pärlugglehäckning i våra holkar. 2001 skall således vara första uppgångsåret. Tre pärluggle-honor påbörjade äggläggning i våra

holkar. Häckningsresultatet blev 9 st flygga ungar.

Vid en häckning nära Morsjööga ruvade honan på 6 ägg. Fyra av äggen kläcktes men 10 dagar senare gick en märd in i holken och dödade samtliga ungar. Honan klarade sig. Holken var "märdskyddad" men det hjälpte inte. I den aktuella holken har pärlugglor misslyckats med häckningen varje gång de försökt. Är det samma märd som opererar?

Vid Källmossen i Virsbo ruvade också en hona på en 6-äggekull. Här kläcktes samtliga ägg. Två ungar dog under holkiden, och mellan den 24 och 28 maj hoppade de resterande fyra ungar ur holken, flygga. Vid de båda ovannämnda häckningarna påbörjades äggläggningen mellan 1-5 april.

Den tredje häckningen upptäcktes vid Felingen, äggläggningen påbörjades hela två månader senare än de övriga. Även här ruvade honan på 6 ägg. Under första veckan i augusti lämnade 5 ungar holken flygga. Avståndet mellan de båda häckningarna i Virsbo är 1800 meter.

Vid två av häckningslokalerna hördes pärlugglehanen ropa under vår-

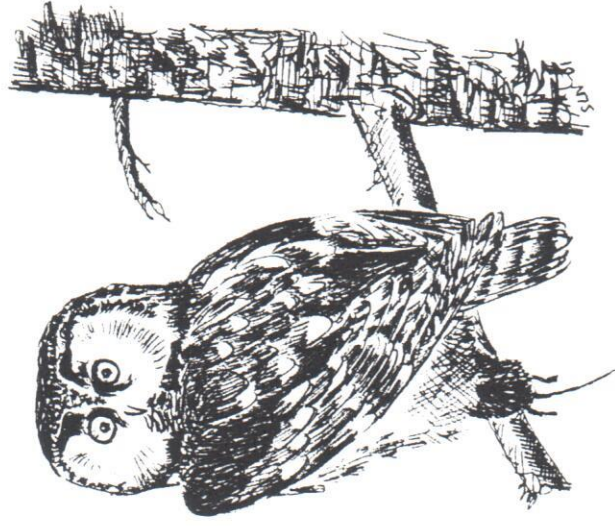
vintern. Från den tredje lokalen vid Källmossen finns ingen uppgift om hörd pärluggla innan häckningen upptäcktes.

Att inte samtliga kläckta ägg resulterade i flygga ungar beror på födobrist. Jag besökte häckningarna några kvälar och ibland kunde det dröja länge innan hanen kom med nya byten till ungar. Det kunde även noteras att när ungar var flygga ute i skogen, hördes mattiggarlätena under större delen av natten.

Förändringar

Vi har nu följt pärlugglornas förekomst och häckningsresultat sedan 1980 i skogarna inom Surahammars kommun. Under den här perioden har en tydlig förändring inträffat. Stora områden speciellt öster om Kolbäck-sån har varit pärluggletomma de senaste åren. Rapportkommittén i Uppland skriver i sin senaste fågelrapport att pärlugglan minskar stadigt i detta landskap. Vi ser dock inte någon minskning totalt sett inom Surahammars kommun, däremot var det under den senaste sorttoppen en större koncentration av pärlugglor i kommunens västra delar.

Vad kan nu detta bero på? Jag ser en tänkbar orsak i att slaguggla eta-

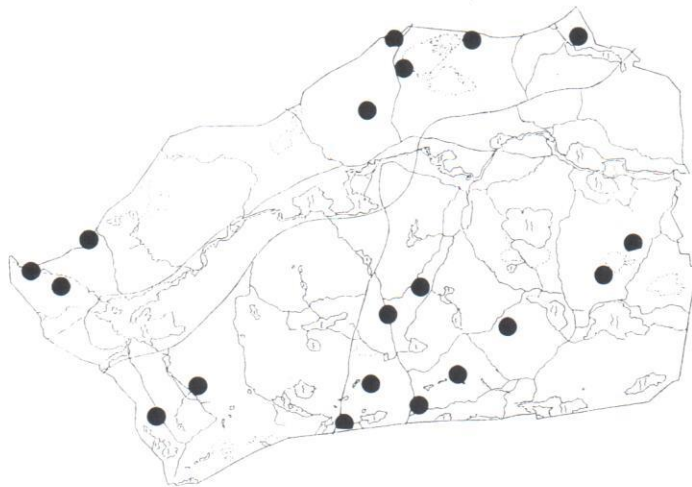

blerat sig i området. Slagugglehagens revir är i storleksordningen 3 km i radie, vilket innebär att de slagugglor vi har mycket väl täcker in de aktuella pärluggletomma områdena. Det har också framförts att skogsavverkningarna har en negativ påverkan. Visst har de flesta häckningsplatserna i det nu "pärluggletomma" områdena avverkats, men det finns skogar kvar. Dessutom har avverkningarna inte varit mindre omfattande i övriga skogsområden i kommunen.

Det blir spännande pärlugglestudier, den nu kommande sorttoppen 2002 och 2003. Håller slagugglorna på att mola pärlugglorna ur våra skogar eller vad är det som sker?

Tack

19 medlemmar i Naturklubben deltar för närvarande i pärluggleprojektet. Samtliga tackas härmed för årets arbetsinsats. Totalt har vi nu 300 pärluggleholkar ute och vi bedömer att det är tillräckligt många för att framöver följa pärlugglornas förehavanden på ett bra sätt.

Kartan visar lokaler med ropande pärlugglor vintern och vårvintern 2001.

Fågeltorn vid Felingen

Naturklubben beslutade vid ett möte att det skulle byggas ett fågeltorn vid Felingen i Virsbo.

Bygget skulle påbörjas på hösten 2000, men som vädret var den hösten kunde vi inte komma igång med arbetet utan det fick vänta till nästa vår. På våren hade vi fått upp all material som behövdes och bygget satte igång. Vi började med att resa stommen som består av fyra grova telefonstolpar. Vi hade tur att Jari Kallioniemi kom med sin traktor för att hjälpa till med resningen av stolparna. Nästa steg i bygget var att få dit en plattform och trappa samt räckan.

Bygget avslutades på sensommaren med de sista snickerierna. Tornet

står vid den södra av Felingens båda fågelsjöar, Björnkärret. Plattformen ligger på ca 4,5 meters höjd så man får en fin överblick över sjön. Nu hoppas vi att det blir många intressanta observationer från tornet framöver.

Vi som var med på bygget var: Leo Sirkkiä, Raimo Kinos, Mikael Bergner, Seppo Ormiskangas, Jouko Lundelius, Vesa Benerbäck samt pådrivare och hejarklack som bestod av Annevi Westberg och Jennie Lindgren.

Tack till markägaren AB Karl Heidin för upplåtelse av mark samt en del byggmaterial till tornet.

Raimo Kinos

Rapportera dina fågelfynd!

Du vet väl att Naturklubben numera samlar in och sammanställer fågelobservationer för varje månad. Skicka in dina fågelrapporter senast sista dagen i varje månad och du får en sammanställning av fågellivet i vår kommun.

Tag kontakt med Sören för uppläggning av din fågelrapportering.